→ Hazırlayan: TOBB AB Daire Başkanı Mustafa BAYBURTLU

Avrupa Şirketler Meclisi Brüksel'de Toplandı

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği (EUROCHAMBRES), "Avrupa Şirketler Meclisi Toplantısı"nı 14 Ekim'de Avrupa Parlamentosu'nda yaptı. Bu parlamentoda yer alan 750'nin üzerindeki firmanın katılımıyla yapılan çalışmalarda firmaların yüzde 66'sının yatırım planlarında revizyona gittiği, ekonomik krizin etkilerine ilişkin bir başka çalışmada ise firmaların yaklaşık yüzde ellisinin kredi imkânlarında daralma ve kredi koşullarında zorlaşma olduğu belirlendi.

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği'nin (EUROCHAMBRES) bir girişimi olan Avrupa Şirketler Meclisi (AŞM), 14 Ekim 2008 tarihinde Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu'nda bir toplantı gerçekleştirdi. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) organizasyonunda beş Türk firması Avrupa Parlamentosu Genel Kurul Salonu'nda gerçekleştirilen Avrupa Şirketler Meclisi Toplantısı'na katıldı. Fransa Dönem Başkanlığı'nın himayesinde gerçekleştirilen toplantıya; Avrupa Parlamentosu Başkanı Hans-Gert Pöttering, Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barosso, Avrupa Komisyonu Başkan Yardımcısı Günter Verheugen, Avrupa Komisyonu Enerjiden Sorumlu Üyesi Andris Piebalgs, Avrupa Komisyonu İç Pazar ve Hizmetlerden Sorumlu Üyesi Charlie McCreevy, EUROCHAMBRES Başkanı Pierre Simon, Avrupa Parlamentosu Sanayi, Araştırma ve Enerji Komitesi Başkanı Angelika Niebler, Avrupa Parlamentosu İç Pazar ve Tüketicinin Korunması Komitesi Başkanı Arlene McCarthy ve Avrupa Parlamentosu İklim Değişikliği Geçici Komitesi Başkanı Guido Sacconi konuşmacı ve yorumcu olarak

katıldı. İki yılda bir gerçekleştirilecek olan Avrupa Şirketler Meclisi toplantısına, Avrupa'dan aralarında beş Türk firmasının da yer aldığı 750'nin üzerinde işletme katıldı. Firmalar, Avrupa iş dünyasının gündeminde yer alan dört konuyu, dört ayrı oturumda tartıştı. "Küresel Kriz ve Avrupa İş Dünyasına Muhtemel Etkileri", "İç Pazar ve Pazara Giriş", "Enerji ve Çevre", "İstihdam ve Girişimcilik" olmak üzere dört ana başlık altında tartışılan konular sıralandı. Her bir konu için karar metinleri oluşturuldu. Karar metinleri yapılan oylama sonucunda kabul edildi. Toplantı sonrasında da, Avrupa Birliği Fransa Dönem Başkanlığı'na sunuldu.

KÜRESEL KRİZ VE AVRUPA İŞ DÜNYASINA MUHTEMEL ETKİLERİ

Devam eden küresel kriz, doğal olarak, firmaların en öncelikli gündem maddelerinden biri olmuştur. Tartışmalardan sonra, firmalara iki soru soruldu ve şu cevaplar alındı:

● **Küresel kriz dolayısıyla, yatırım stratejilerinizde planlarınızda önemli bir revizyona gitmeyi düşünüyor musunuz?**

Evet: Yüzde 66 **Hayır:** Yüzde 34

● **Son aylarda borç verme koşullarının önemli ölçüde zorlaşması, firmanızın kredi piyasasına girişini etkiledi mi?**

Evet: Yüzde 50 **Hayır:** Yüzde 40

Çekimser: Yüzde 10

Avrupa Şirketler Meclisi üyesi firmalar, yapılan oylamada mali piyasalardaki krizden kaynaklanan şok dalgalarının iş dünyasına yayıldığının ortaya çıktığını belirtti. Firmaların yüzde 66'sı yatırım stratejilerinde önemli bir revizyona gideceğini kaydederken, yarısı da daha şimdiden kredi piyasalarındaki koşulların zorlaştığını ve kredilere ulaşmada sorunlar yaşamaya başladığını belirtmiştir.

İÇ PAZAR VE ÜÇÜNCÜ ÜLKE PAZARINA GİRİŞ

Bu oturumda, firmalar Avrupa İç Pazarına ve küresel pazara girişte yaşanan sorunları gündeme getirmiştir. Fikri mülkiyet hakları alanında kuralların iyileştirilmesi, AB içi ve AB dışı pazarlara yapılan ticarette engellerin kaldırılması ve AB'de giderek artan nitelikli iş gücü açığını karşılamak üzere geliştirilen "AB Mavi Kart Planı" konuları tartışılmıştır. Bu oturum sonunda firmalara, aşağıdaki üç soru sorularak firmaların görüşleri alınmıştır:

● **Avrupa Patentinin olmaması Avrupa iş ortamını engelliyor mu?**

Evet: Yüzde 90 **Hayır:** Yüzde 7

Çekimser: Yüzde 3

Firmaların yüzde 90'ı, Avrupa Birliği'nin tüm üyelerinde geçerli olacak tek bir patentin "Avrupa Patenti"nin olmamasını, Avrupa iç pazarına girişte bir engel olarak görmektedir. AB'de halen devam etmekte olan Topluluk Patenti konusunda bir uzlaşmayı bekledikleri mesajını vermiştir. Halen, altı AB ülkesinde geçerli olacak şekilde bir "patent" almanın toplam maliyeti 22 bin Avro'dur. Yirmi yedi ülkenin her birinde ayrı ayrı patent alınması halinde ise patent maliyeti 82 bin Avro olmaktadır. Avrupa Topluluğu Patentinin maliyeti ise (27 ülkede otomatik olarak geçerli olacak) sadece 22 bin Avro olacaktır. ABD'de firmaların bir patent için ödediği meblağ ortalama on bin Avro, Japonya'da ise altı bin Avro'dur.

● **Avrupa Komisyonu, üye devletlerde var olan destekleri tamamlayacak şekilde, KOBİ'lerin yeni pazarlara girişine yardımcı olsun mu?**

Evet: Yüzde 90 **Hayır:** Yüzde 8 **Çekimser:** Yüzde 2

Üye devletler tarafından KOBİ'lere sağlanan çok sayıda desteğe rağmen, firmalar Avrupa Komisyonu tarafından da KOBİ'lere, üye devletlerin sağladığı imkânları tamamlayıcı nitelikte destekler geliştirmesini beklemektedir.

● **Ekonomik ihtiyaçlara uygun bir Avrupa göçmen politikasını, örneğin, önerilen Mavi Kart planını destekler misiniz?**

Evet: Yüzde 76 **Hayır:** Yüzde 15 **Çekimser:** Yüzde 9

AB ülkelerinin istihdam piyasalarında, özellikle nüfusun yaşlanmasına bağlı olarak, belli sektörlerde ciddi nitelikli personel sorunu yaşanmaya başlanmıştır. Firmalar tarafından yapılan değerlendirmede, özellikle, fen ve enformasyon teknolojileri sektöründe son yıllarda ciddi bir beyin göçü yaşanmakta olduğu vurgulanmıştır. Bu gelişmenin firmaların, Avrupa pazarında ve küresel piyasalarda rekabet gücünü tehlikeye attığı vurgulanmıştır. Bu açıdan, Avrupa Parlamentosu'nda tartışılan "Mavi Kart" önerisi, kontrollü bir göçün önünü açacaktır. Firmaların yüzde 76'sı olumlu oy vererek, uyumlu bir göç politikasına ihtiyaç olduğunu açıkça ortaya koymuş ve "Mavi Kart" çalışmasının da Avrupa Ekonomisinin gerçek ihtiyacı sonucu ortaya çıktığını belirtmiştir.

ENERJİ VE ÇEVRE

Enerji ve çevre sorunlarının çözümü için AB tarafından **20/20/20 hedefleri** ortaya konmuştur. Bu hedeflerin başarılmasında iş dünyası temel faktördür. Bu gerçekten hareketle, politika tasarımcıları yapacakları düzenlemelerde rekabet gücünü göz önünde tutmalıdır. Diğer taraftan, işletmeler, enerji tüketiminde tasarrufa gitmeyi ilke olarak desteklemektedir. Bu amaçla bir "denetim" (audit) çalışmasına da yeşil ışık yakmışlardır. İşletmeler ayrıca, çevre duyarlı kamu alımları konseptini de büyük ölçüde desteklediğini ortaya koydu ve AB'ye de iklim değişikliği konusunda bir uyarıda bulundu: "Uluslararası arenada rakiplerimizle eşit şartlarda yarışalım." Bu uyarı bazı firmalar tarafından, "iklim değişikliği konusunda Çin ve ABD adım atmadan bizi sıkıştırmayın" cümleleriyle yalın biçimde ortaya konuldu. Bu oturum sonunda firmalara, üç soru sorularak firmaların görüşleri alındı:

● **Sizce kamu alımlarında "çevre koruma" kriteri yer almalı mıdır?**

Evet: Yüzde 65 **Hayır:** Yüzde 21 **Çekimser:** Yüzde 14

Bu sonuç, bir taraftan iş dünyasının çevreye dönük duyarlılığını ortaya koyuyor. Ancak, diğer taraftan, AB kamu alımları piyasasına girişin giderek zorlaşacağını da gösteriyor. AB'de kamu alımları piyasası çok önemli bir ekonomik büyüklüğü ortaya koymakta: AB GSMH'sinin yüzde 16'sı. Bu yönde bir gelişmenin, piyasasının tamamını etkileyeceği de ortadadır.

● **İşletmeniz önümüzdeki bir yıl içinde, enerji tüketimi konusunda bir denetim (audit) yapmayı düşünüyor mu?**

Evet: Yüzde 63 **Hayır:** Yüzde 22 **Çekimser:** Yüzde 15

Firmaların yüzde 65'inin evet oyu, iş dünyasının enerji verimliliği konusundaki duyarlılığını ortaya koymaktadır. Bu tespit ayrıca, enerji denetimi yönünde yapılacak çalışmanın, potansiyel tasarruf için iyi bir başlangıç olacağını da göstermektedir.

● **Önde gelen bazı ekonomiler adım atmadığı halde, AB emisyon salımında daha fazla azaltma taahhüt etsin mi?**

Evet: Yüzde 44 **Hayır:** Yüzde 49 **Çekimser:** Yüzde 7

İş dünyası, AB'nin iklim değişikliği ile mücadelede önemli rolü olduğunu ve bu yaklaşımın iş dünyasına fırsatlar sunabildiğini kabul etmektedir. Ancak, bu konu hakkında yapılan oylama (Yüzde 44 "evet" ve Yüzde 49 "hayır"), AB'nin tek taraflı olarak atacağı adımın Avrupa ekonomisini rekabet gücü açısından zor durumda bırakacağı, buna karşın iklim değişikliği ile mücadele konusunda yeterli olmayacağını göstermektedir. İklim değişikliği tartışmalarının geleceğinden AB'nin pozisyonunun ne kadar etkileneceği önümüzdeki dönemde çok yakından takip edilecektir.

GİRİŞİMCİ AVRUPA YARATMA

Sadece gelişen bir iş dünyası, Avrupa ekonomisinin iyileşmesini ve ekonomik büyümenin sürdürülmesini sağlayabilir. Bu ana öngörüden hareketle, Avrupa Şirketler Meclisi, Avrupa düzeyinde politika yapıcılarından, girişimciliği cesaretlendirmeleri, mevzuata dayalı engelleri azaltmaları ve becerilerin temini alanında yaşanan alarm veren boyuttaki soruna çözüm üretmelerini ve kurumlar vergisinin basitleştirilmesini talep etmiştir. Bu bölümde de yine üç konuda firmaların görüşleri ortaya konmuştur:

● **KOBİ'ler için maliyet analizi içermeyen mevzuat hazırlıkları durdurulmalı mıdır?**

Evet: Yüzde 81 **Hayır:** Yüzde 13

Çekimser: Yüzde 6

Bu oylama sonucu, KOBİ'lerin, karar alma sürecinde ana konular arasında yer almak istediği açıkça vurgulanmıştır. KOBİ'ler "istisnai" değil, "ana aktör" olmak istemektedir. Yüzde 81'lik oran, çok güçlü bir sinyaldir. İşletmeler, Avrupa Komisyonu'nun ve ulusal makamların, iş dünyasını etkileyen yasal düzenlemelerin tamamında, düzenlemelerin KOBİ'lerin üzerindeki etkisini ortaya koyacak çalışmaları yapmasını talep etmiştir.

● **Firmanız, beceri alanında yaşanan sorunların giderilmesine ve girişimci düşüncenin geliştirilmesine dönük olarak yerel eğitim kurumlarının eğitim programı hazırlıklarında yer alabilmek için yeterince hazırlıklı mıdır?**

Evet: Yüzde 94 **Hayır:** Yüzde 3

Çekimser: Yüzde 3

Firmalar, eğitim kurumlarının müfredat oluşturma çalışmalarına dâhil olmak istiyor. Bu sürece katkı sağlamayı talep ediyor. Oylama sonucu, beceri alanında ciddi bir ihtiyaç da esasen ortaya konuluyor. İş dünyasının ihtiyacı ile eğitim kurumlarının müfredatı arasında uyum talep ediliyor. Mesleksizliğin sona erdirilmesinin gereği vurgulanıyor. Ayrıca, eğitim programlarının, istihdam piyasasının gerçekleri dikkate alınarak hazırlanmasının önemini ortaya koyuyor.

● **Ortak bir Avrupa kurumlar vergisi temelinin oluşturulmasını savunur musunuz?**

Evet: Yüzde 62 **Hayır:** Yüzde 31

Çekimser: Yüzde 7

Bu soruya verilen yüzde 62 oranındaki "evet" cevabı, işletmelerin Avrupa genelinde kurumlar vergisinin basitleştirilmesine verdiği önemi ortaya koymuştur. Bugünkü durum, maliyetleri artırması yanında sınır aşan ticaret ve yatırımlar için de engel teşkil etmektedir. Ancak, katılımcıların yüzde 31'i, bu önerinin, yani, ortak birleştirilmiş bir Kurumlar Vergisi temelinin, vergi oranları üzerindeki rekabeti tehdit edeceğini düşünmektedir.

SONUÇ

Avrupa Şirketler Meclisi ilk kez düzenlenmiştir ve Avrupa için ilktir. Türk iş dünyası, TOBB aracılığıyla bu meclise katılmıştır. Türk iş dünyası, EUROCHAMBRES üyeliğine yaptığı yatırımın bir anlamda karşılığını da almıştır. AB üyesi ülke temsilcisi firmalarla, küresel ekonominin ve Avrupa ekonomisinin sorunlarının konuşulduğu, kararların alındığı çatı altında birlikte olmuştur. Avrupa Şirketler Meclisi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin, Avrupa Birliği İletişim Stratejisi'nin de önemli bir unsurunu oluşturmaktadır.